حکومەتی هەرێمی کوردستان ـــ عیراق
وەزارەتی پەروەردە
بەڕێوەبەرایەتی گشتی پرۆگرام و چاپەمەنییەکان

ئەلفبێ

پۆلی یەکەمی بنەڕەتی

حکومەتی هەرێمی کوردستان- عێراق
وەزارەتی پەروەردە
بەڕێوەبەرایەتی گشتی پڕۆگرام و چاپەمەنییەکان

ئەلفبێ

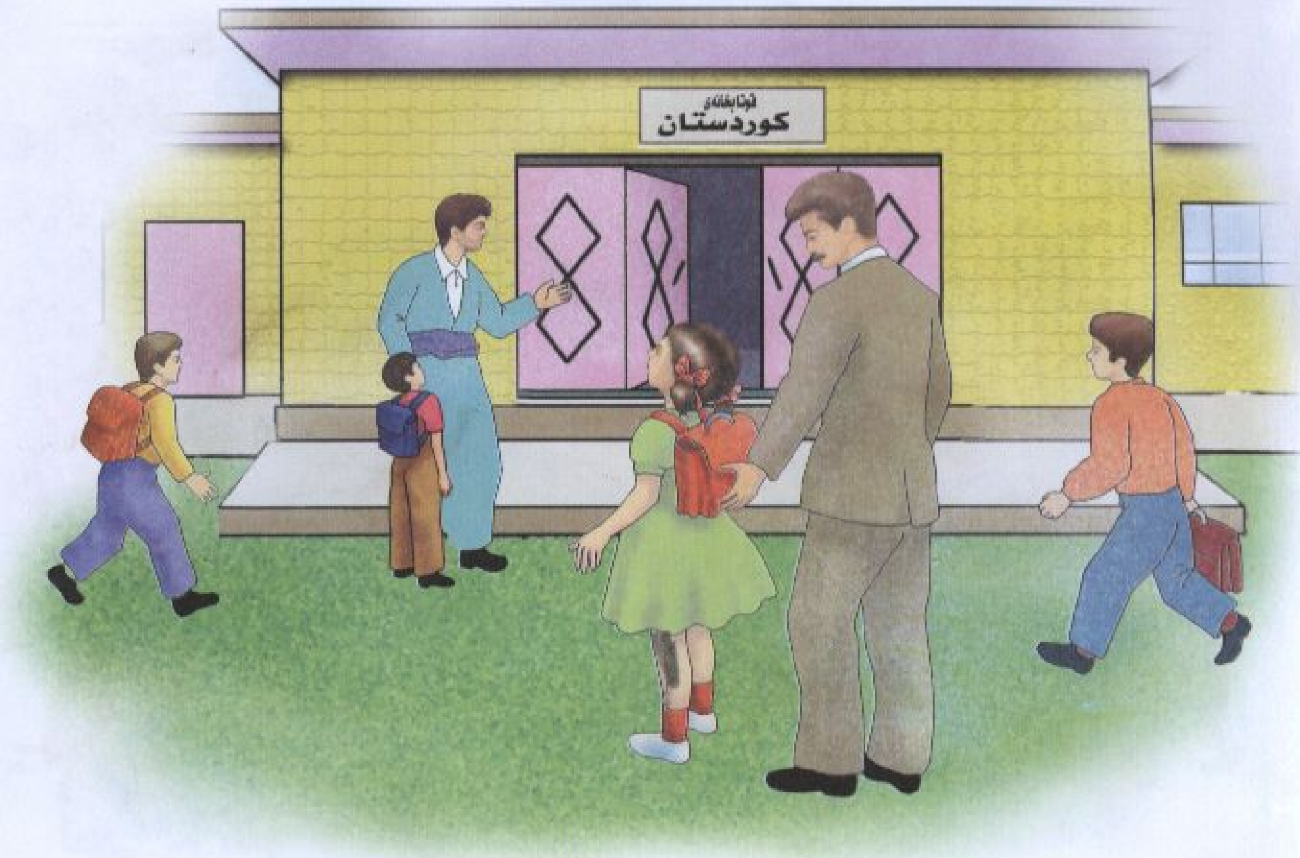
پۆلی یەکەمی بنەڕەتی

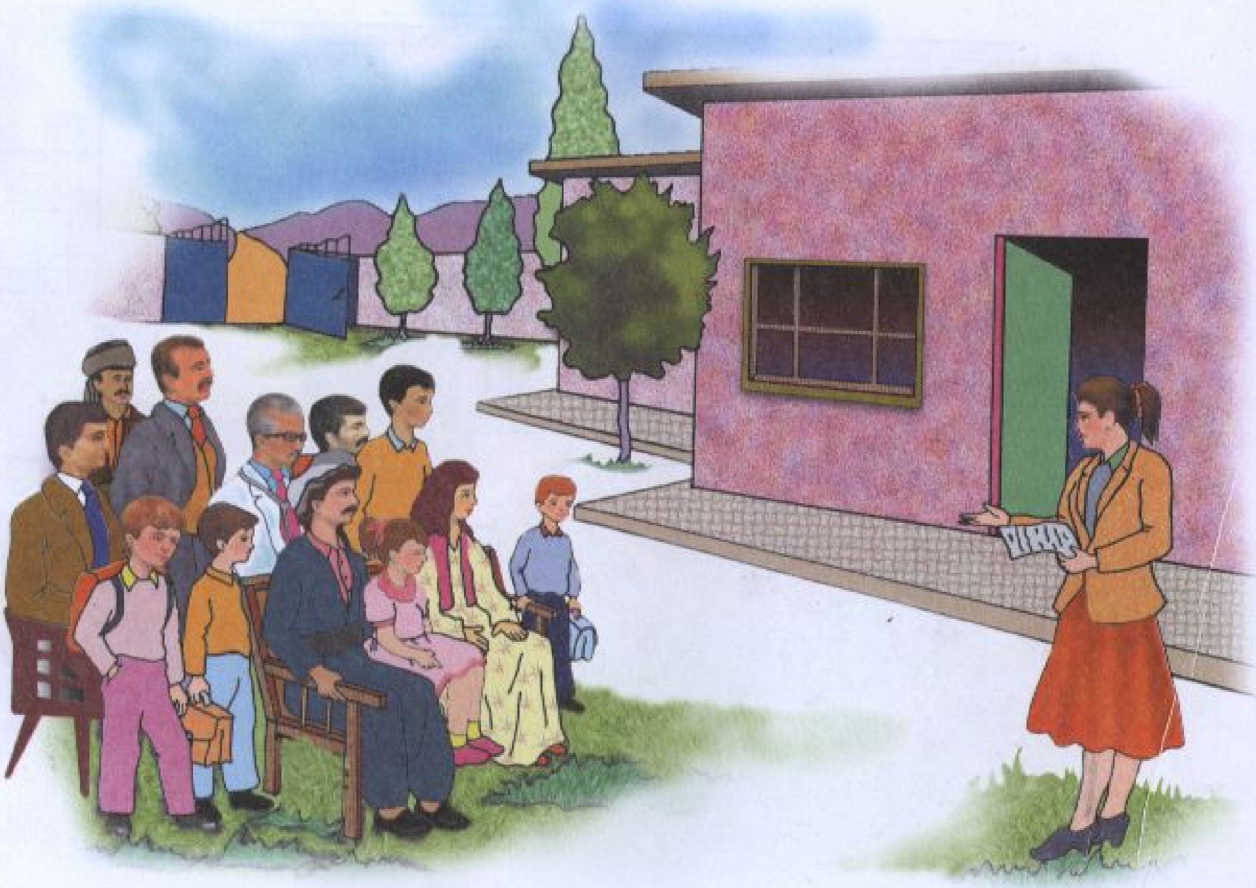
عەبدوڵڵا محەممەد ئەمین

سەرپەشتی زانستی چاپ
سادق ئەحمەد عوسمان

چاپی حەوتەم   ٢٧٠٨کوردی   ٢٠٠٨زایینی

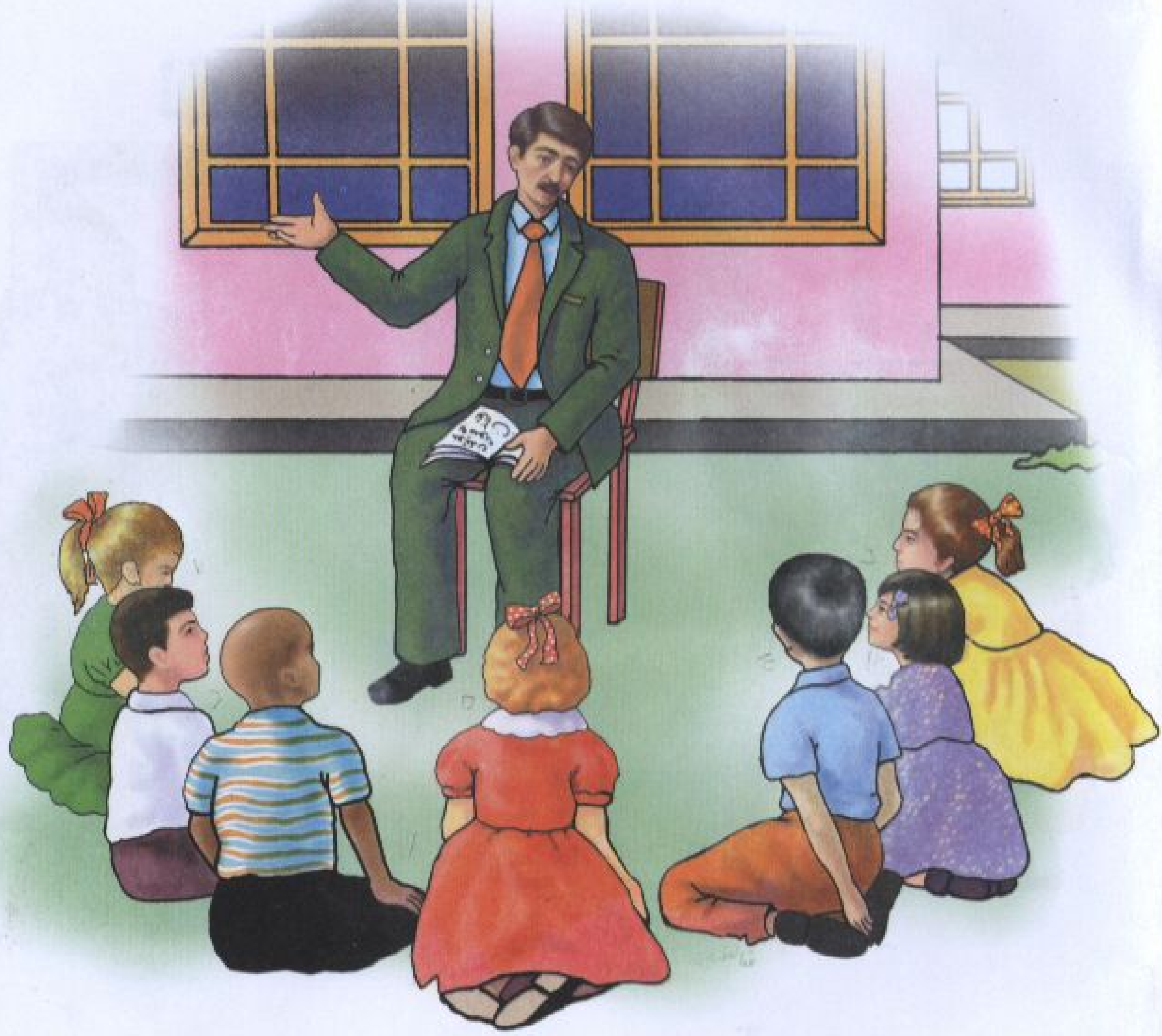
چاپخانەی الاتحاد - لوبنان

کوردستان

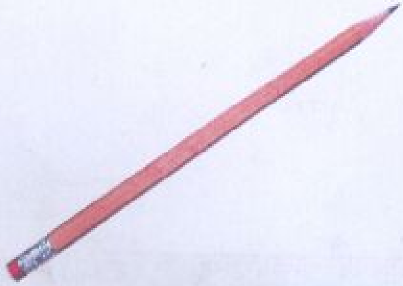

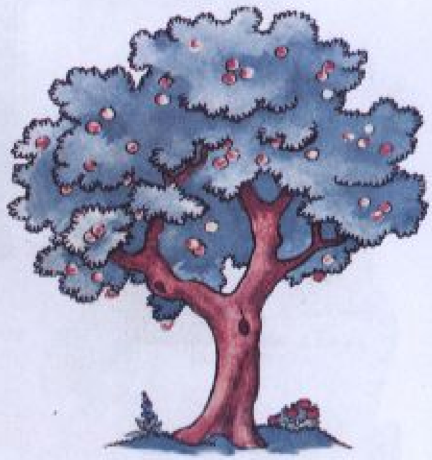

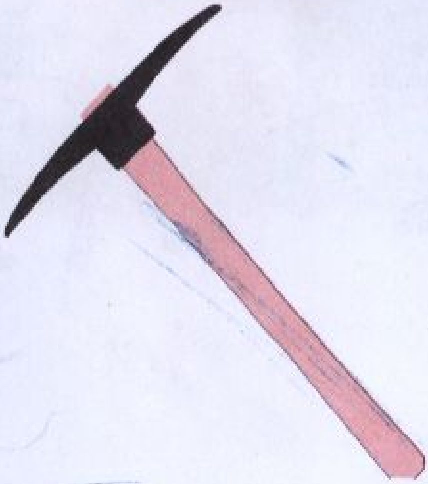

پۆلی یەکەم

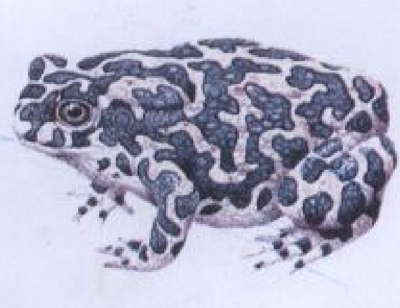

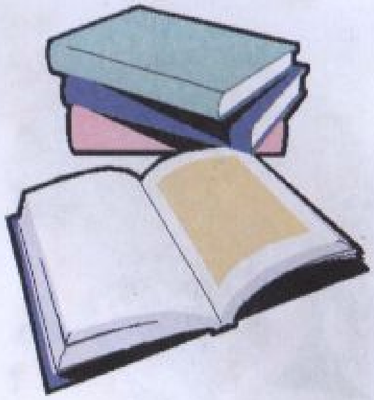

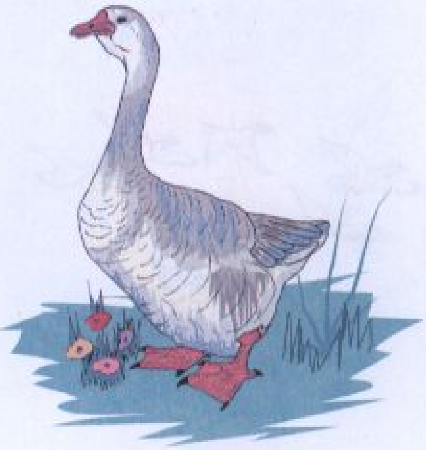

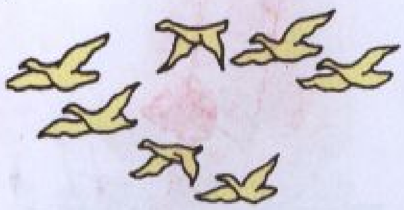

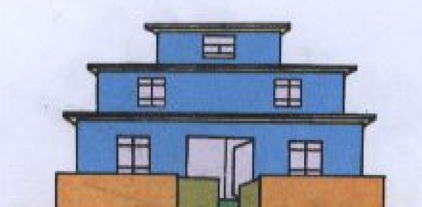

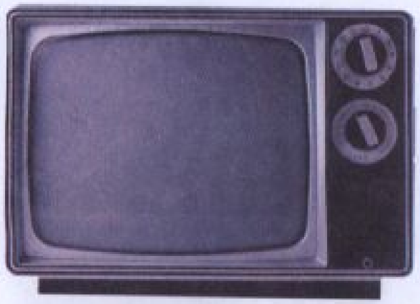

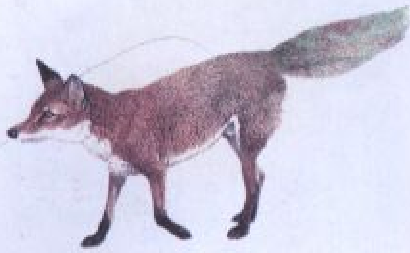

FM AM

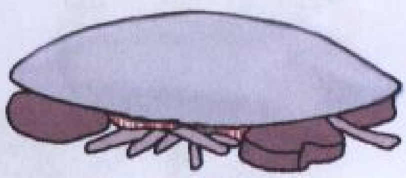

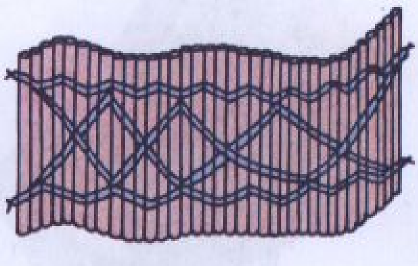

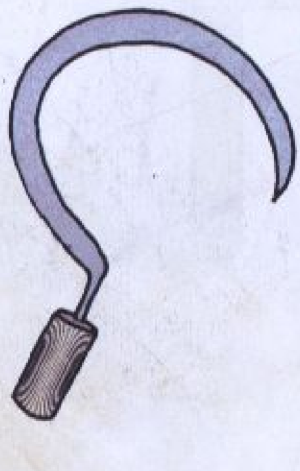
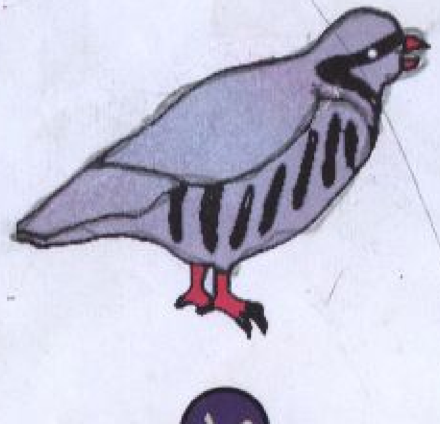

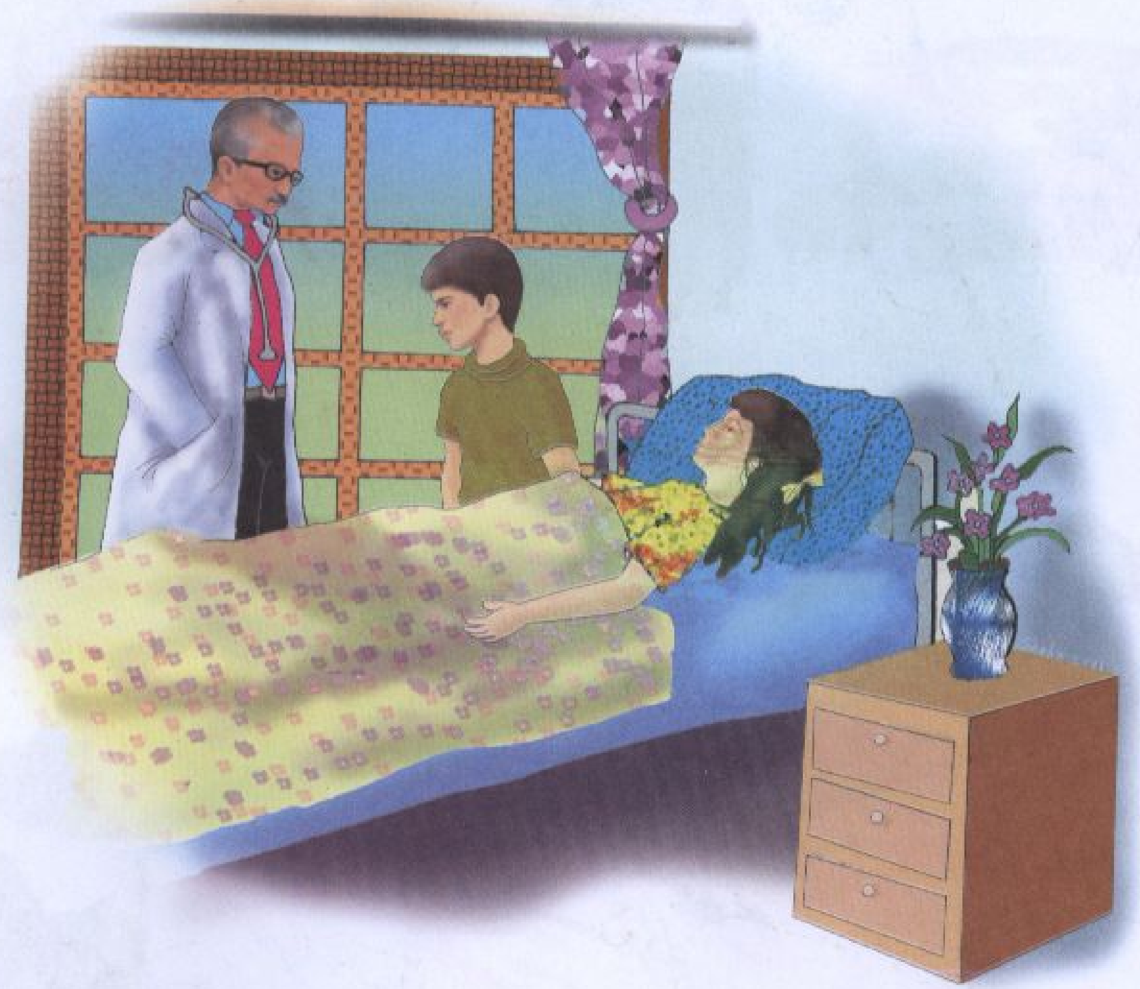

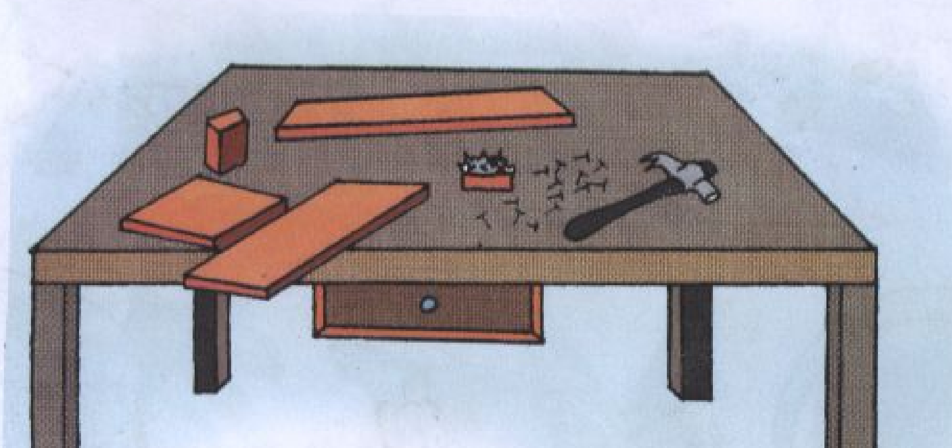

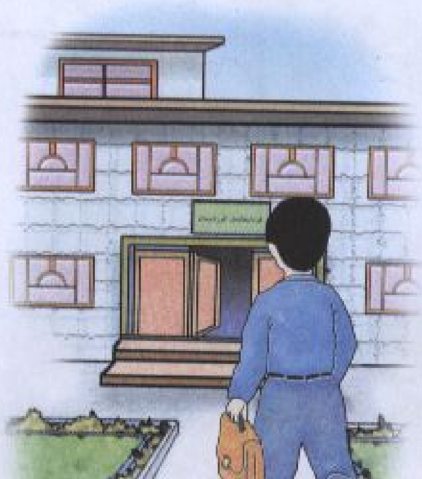

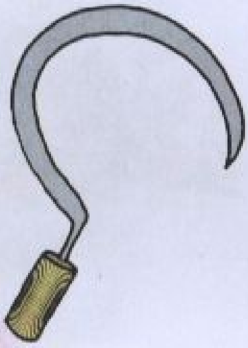

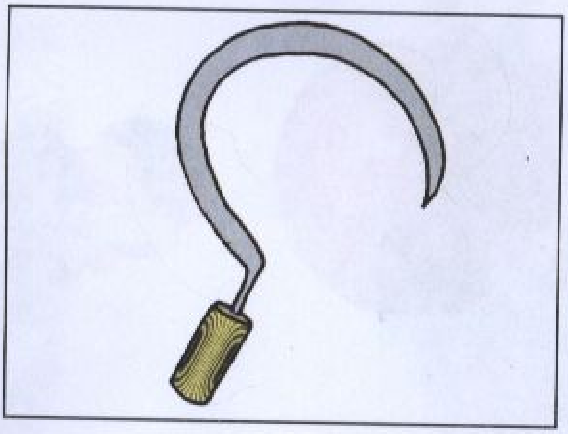

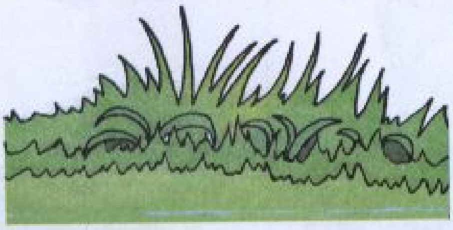

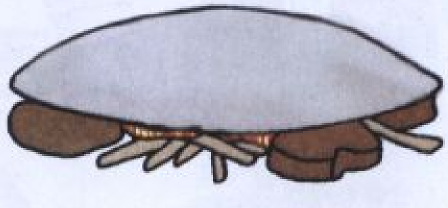

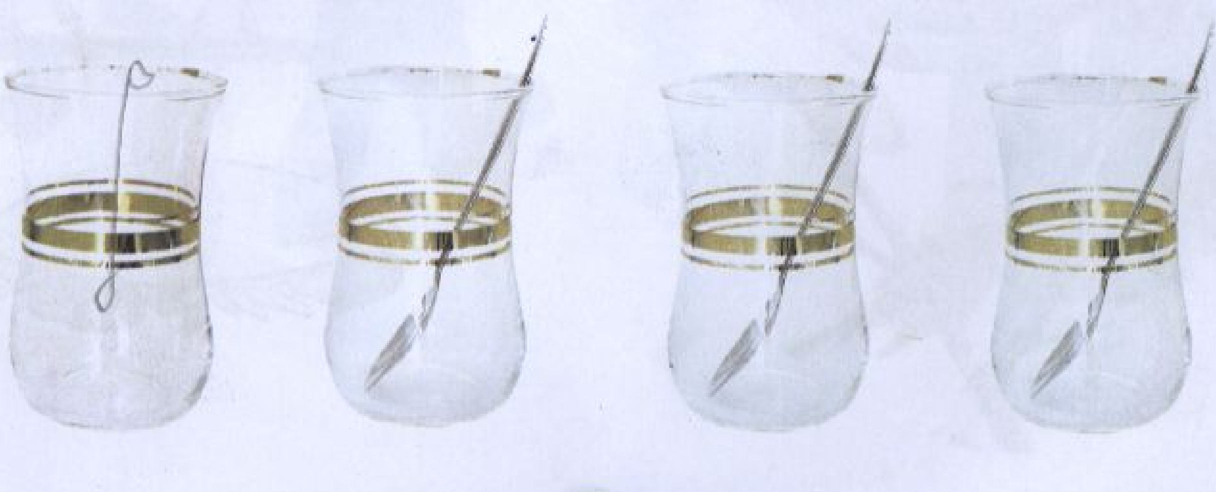

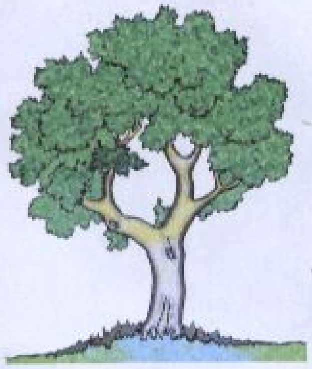

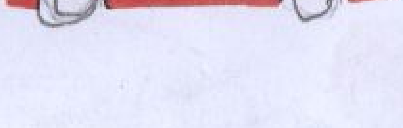

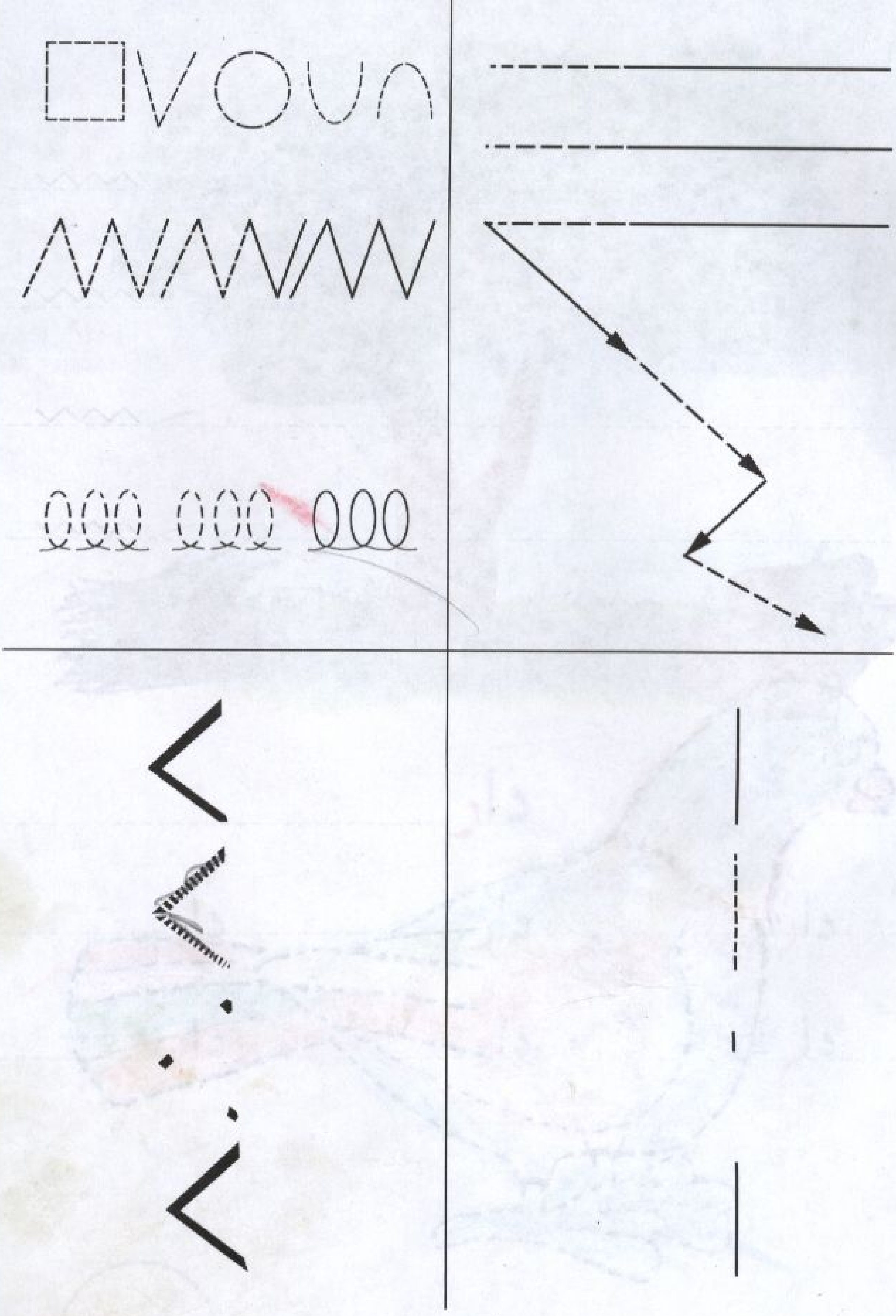

دار

دار. دار. دار.

دار. دار. دار.

دا ، ر

ر

دار.　　　　دارا.

دارا.　　　　دار.

دار.　　　　دارا.

ر ، ا ، د　　　　د

داو

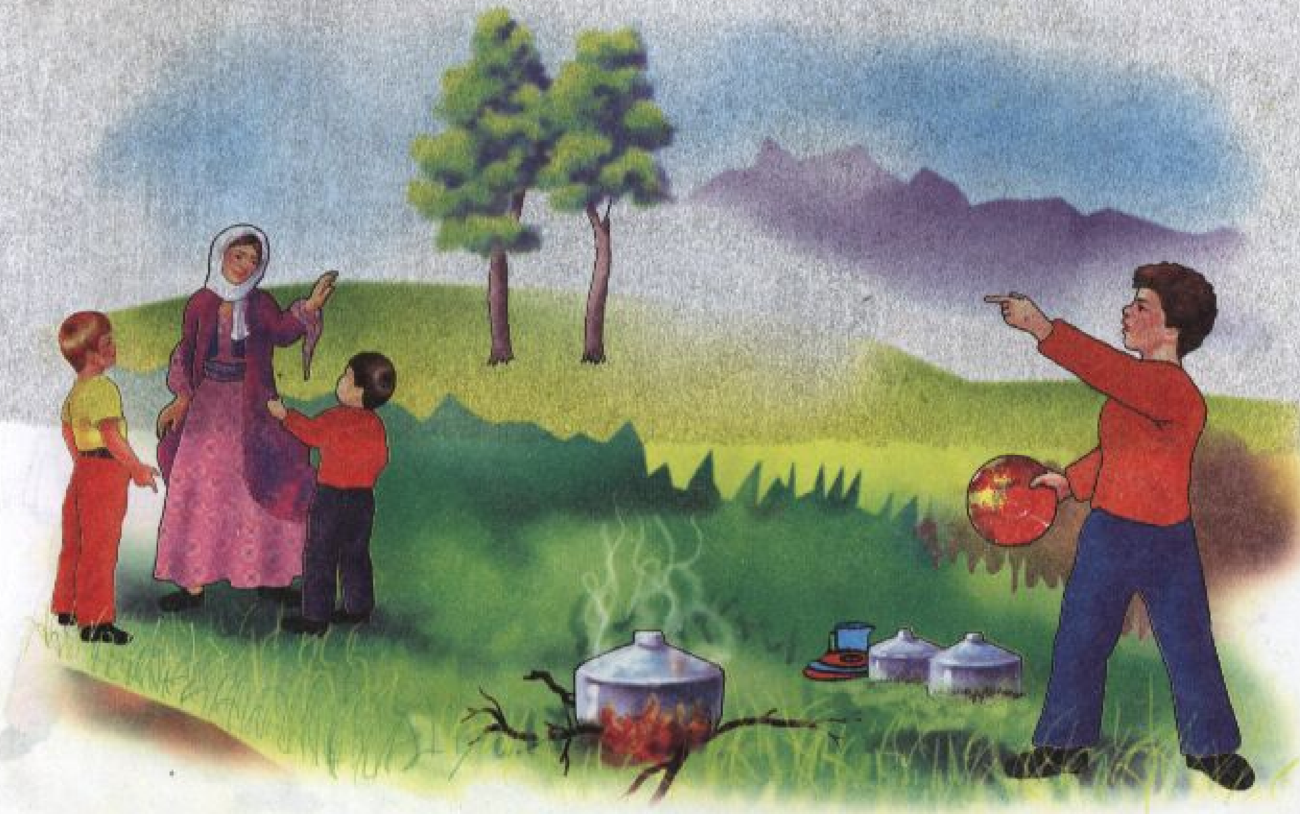
دارا! وەرە:

داوە، داو.

وەرە دواوە

د، ە، و

و

دەوری

دارا وەرە.

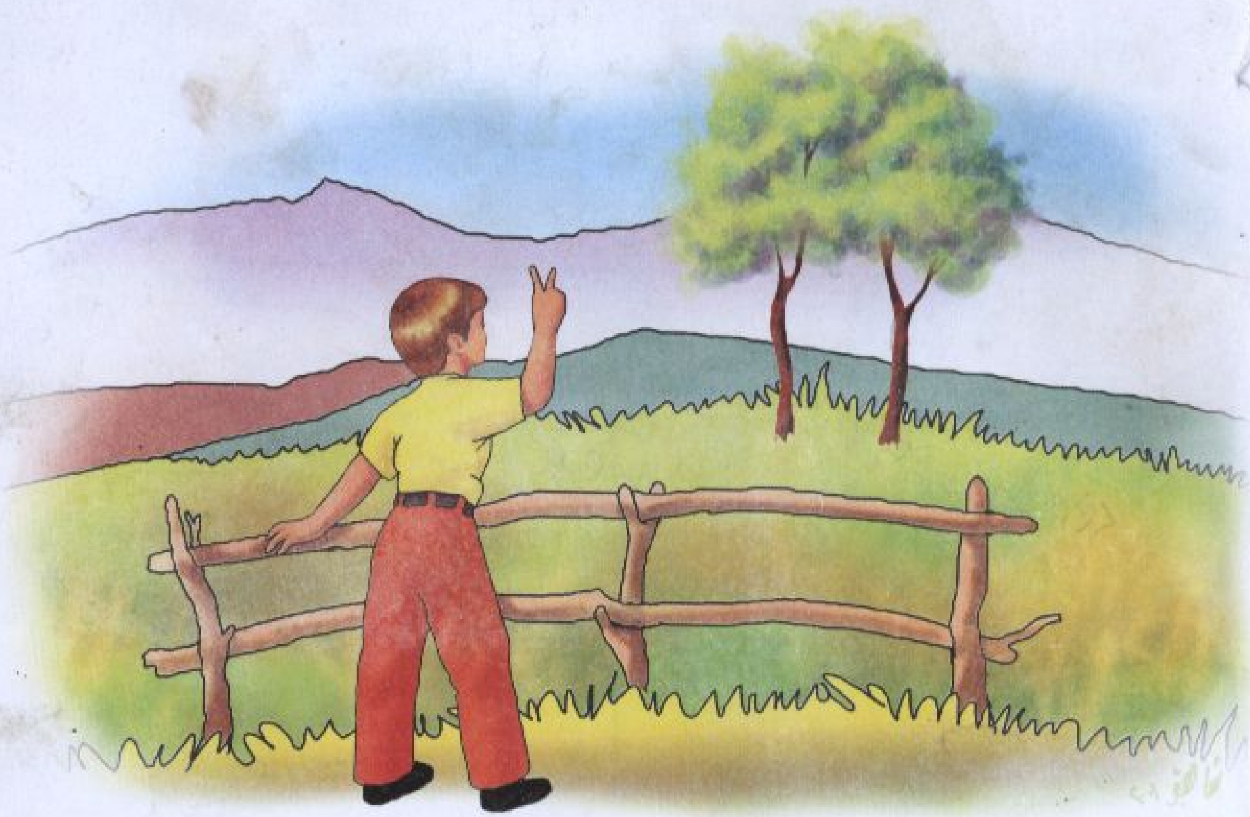
دیاری وەرە.

دایە، دایە.

دەوری! دەوری!.

ی یـ

د، و، ی یـ

دوو

دارا دوو داری دی

دوو داری دوور.

دارا دوو داری دووری دی.

و ، ی یـ ، وو

وو

داس

دوو داس.

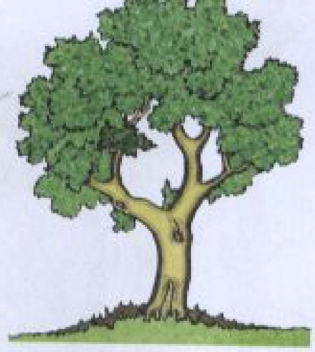
داسی سەردار.

داسی سوارە

داسی سەردارو سوارە

ی یـ ، وو ، س سـ

س سـ

د

د

د

د

د

د

د

د

دۆ

دۆی ساردە.

دۆی سارا، ساردە.

سەردار وەرە! دۆ، دۆی سارد.

ۆ

وو، س سـ، ۆ

سۆز

زریزەی زیو.

زریزەی زارا، زیوە.

زریزەی سۆز، زەردە.

وو ، ۆ ، ز

ز

زۆراب

بایز: زۆراب وەرە!

بۆرە بەدوای بابەوەیە.

زوو وەرە زوو!

وەرە بیبەرەوە!

ب ب

ۆ، ز، ب ب

دارا سەرباز زەرد

سەردار داس زریزە

برای سەروەر بابی

ز ب س

ئارد

ئەوە ئاردە.

ئاواز، ئەو ئاردە بدە بە دایە.

ئۆی ئۆی دایە!

ئەوە ئارد.

ز، ب بـ، ئـ

ئـ

بەیان

ئادەی بەیان !

ئەو نانە بدە بە سازان.

نەورۆز ئادەی!

ئەو نانە بدە بە نەسرین.

ب بـ ، ئـ ، ن نـ

ن نـ

نازێ

بەیان: نازێ، نازێ! وەرە دەرێ،

ئەوە سازانە، ئەوە سازانە.

نازێ: ئێ ئێ بەیان.

سازان وەرە بۆ ئێرە.

ێ ێـ

ئـ ، ن نـ ، ێ ێـ

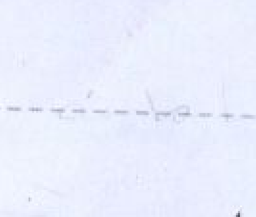
ئارام

ئەوە ئازادە دێ بۆ ئێرە.

ئارام ، مامی ئازادە.

ئەوە ئارامە ، بادەم دەدا بە ئازاد.

بادەم بەری دارە.

م مـ

ن نـ ، ێ ێـ ، م مـ

مەڕ

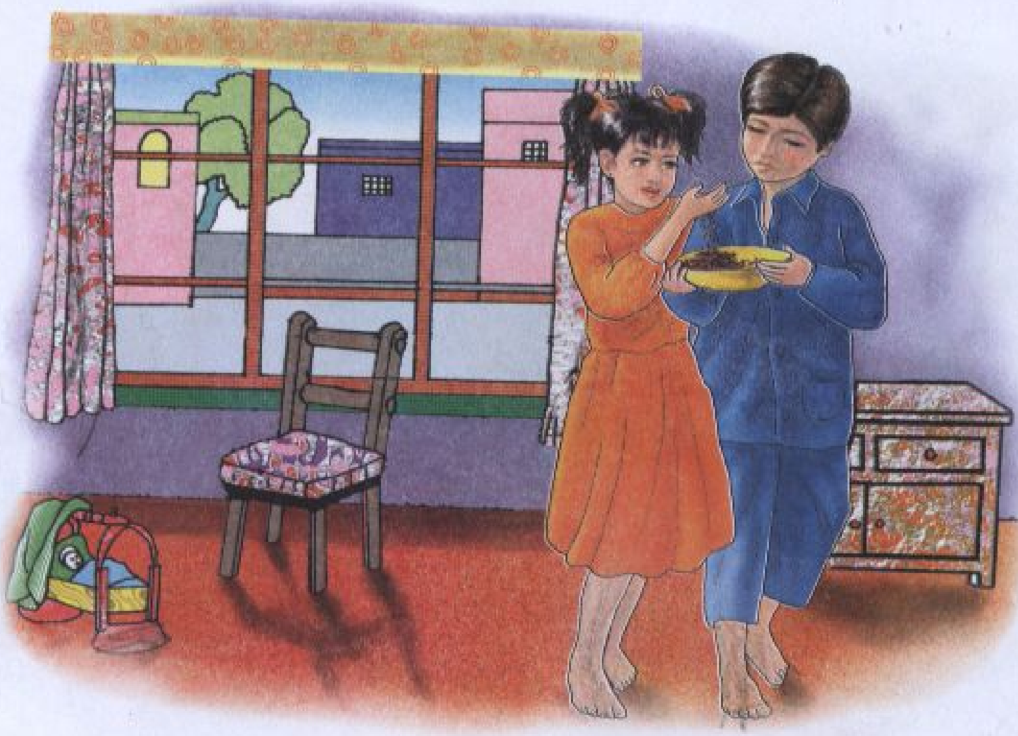
ئەو مەڕە، مەڕی ئارامە،

زۆر دەباڕێنێ.

ئارام بڕۆ بیبەرەوە.

ێ ێ ، م مـ ، ڕ

ڕ

مێوژ

مێوژ به سووده.

ئەژی مێوژ بده به ڕاژان.

ئەژی برای ڕاژانه.

ئەژی و ڕاژان ژیرن.

بژی ئەژی ... بژی ڕاژان.

ژ

م مـ ، ڕ ، ژ

ئاوات

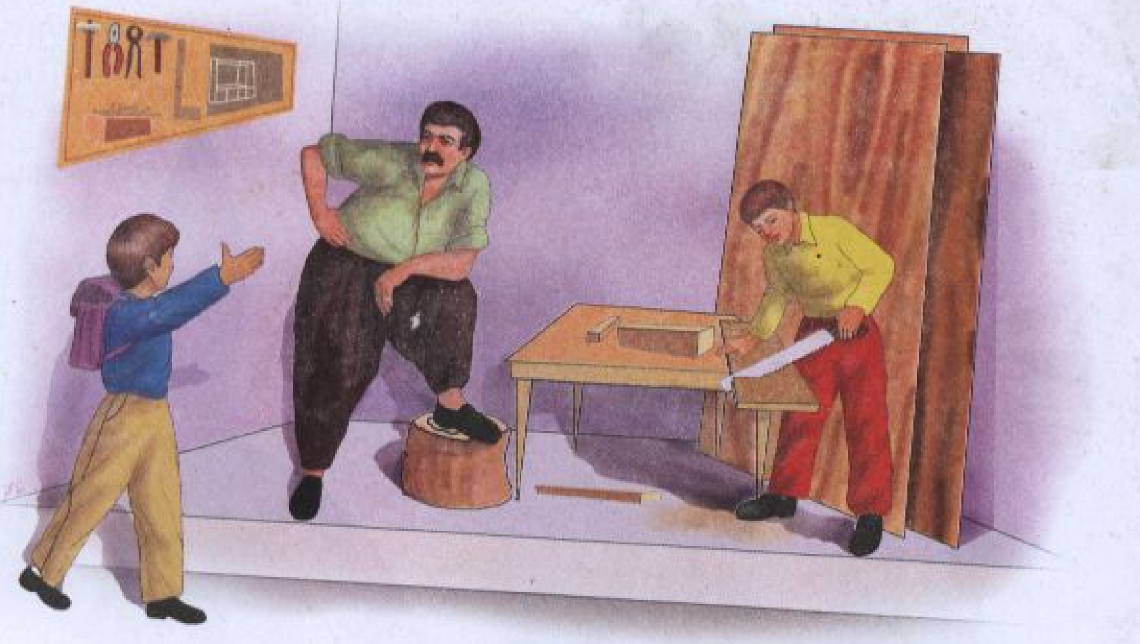
ئاوات وتی: تەرزە بڕوانە، ئەوە تارایە، تارا بۆ یارمەتی تۆ دێت.

تەرزە: بژی تارا.

ئاوات! مەڕۆ تا دێت.

ڕ، ژ، ت تـ

ت تـ

دارتاش

ئەوە شازادە.

شازاد دارتاشە.

شۆڕش: ڕۆژباش وەستا شازاد

شازاد: ژیانت باش شۆڕش،

وەرە ژوورەوە دابنیشە!.

ش شـ

ژ ، ت تـ ، ش شـ

مەڕی برای مێوژ

ئاش ئاوات بەسوودە

ئەوە ______ ی ______ ئارامە

مێوژ ______

شۆڕش باراش دەبات بۆ ______ کاس ______

ئەژی ______ ڕاژانە

ڕوناک

ڕوناک دان بە مریشک دەدات.

ئەو دوو کەوە کەوی کاوەن.

دەنووکی کەو سوورە.

کەوەکان شەڕ دەکەن.

کش کش کەوەکان شەڕ مەکەن.

ک کـ

ت تـ ، ش شـ ، ک کـ

تۆپ

ڕووناک بە تۆپ یاری دەکات.

ڕووپاک تۆپێن دەکات.

پەری پەتپەتێن دەکات.

پێشڕەو یاری تۆپی پێ دەکات.

ش شـ ، ک کـ ، پ پـ

پ پـ

سەگ

ئەو سەگە ڕەشە.

ئەوە سەگی گۆرانە.

گۆران شوانە.

سەگی شوان پاسی ڕان دەکات.

سەگی گاوانیش پاس دەکات.

گ گ

ک ک ، پ پ ، گ گ

شەپۆل

شەپۆل و گۆران سەیری مەل دەکەن.

مەلەکان دوو پۆلن.

پۆلێک سپی و پۆلێک ڕەشن.

گەلاوێژ دان بە مەل دەدات.

تەلار ئازاری مەل نادات.

پ پـ ، گ گ ، ل لـ

ل لـ

سـ : سەگ ، ،

کـ : کەو ، ،

پـ : پۆل ، ،

گ : گۆران ، ،

شـ :شەپۆل ، ،

مـ : مەل ، ،

ز : زەرد ، ،

دەف

دەنگ دێت ، دەنگی دەف دێت.

گۆران دەف لێدەدات .

گۆرانی فارسیش دەزانێت .

تریفە کفتە تێدەکات.

بە دەنگی دەفەکە مەلەکان دەفڕن.

گ گ ، ل ل ، ف ف

ف ف

هاژە

ئەوە هێلکەی مریشکە.

مریشک لەکولانەدا هێلکە دەکات.

هەوار هێلکە بۆ هاژە دەکڕێت.

فەرهاد هێلکە دەفرۆشێت.

ه

ل ل ، ف ف ، ه

شەماڵ

شەماڵ شاڵی لە بەردایە.

شاهۆ کڵاشی لە پێدایە.

شەماڵ شمشاڵ لێدەدات.

هەڵاڵە گەڵامێو لێدەکاتەوە.

منداڵان هەڵدەپەڕن.

هێژا گۆرانی دەڵێت.

ف ف ، ه ، ڵ ڵ

ڵ ڵ

ئەوە کێیە ؟

ئەوە کێیە

ئەوە کێیە ؟

ئەوە کێیە

ئەوە کێیە ؟

ئەوە کێیە

بۆق

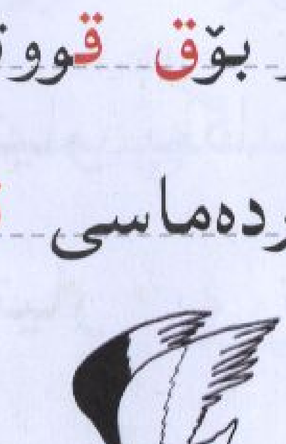
هەلاڵە وتی: شەماڵ! شەماڵ! سەیری ئەو بۆقە بکە.

شەماڵ وتی: ئای هەلاڵە ئەوە قیرەی ئەوە!

دەزانیت لەقلەق مار و بۆق قووتدەدات.

ئەی دەزانیت قازیش وردەماسی قووتدەدات!.

ه، ڵ ڵـ، ق قـ

ق قـ

ساج

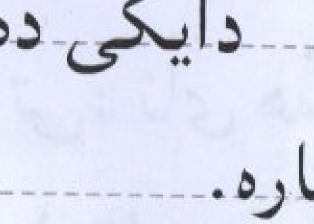
دایکی ڕەنجە نانی ساج دەکات.

ڕەنجە بەجام ئاو بە دایکی دەدات.

باوکی ڕەنجە جووتیارە.

جاران جووتیار بەگا جووتی دەکرد.

ئێستا جووتیار بە تراکتۆر زەوی دەکێڵێت.

ج جـ

ڵ ڵـ ، ق قـ ، ج جـ

سۆلاڤ

ئەوە ماڵی سۆلاڤە.

دلۆڤان و سۆلاڤ لەبەر دەرگان

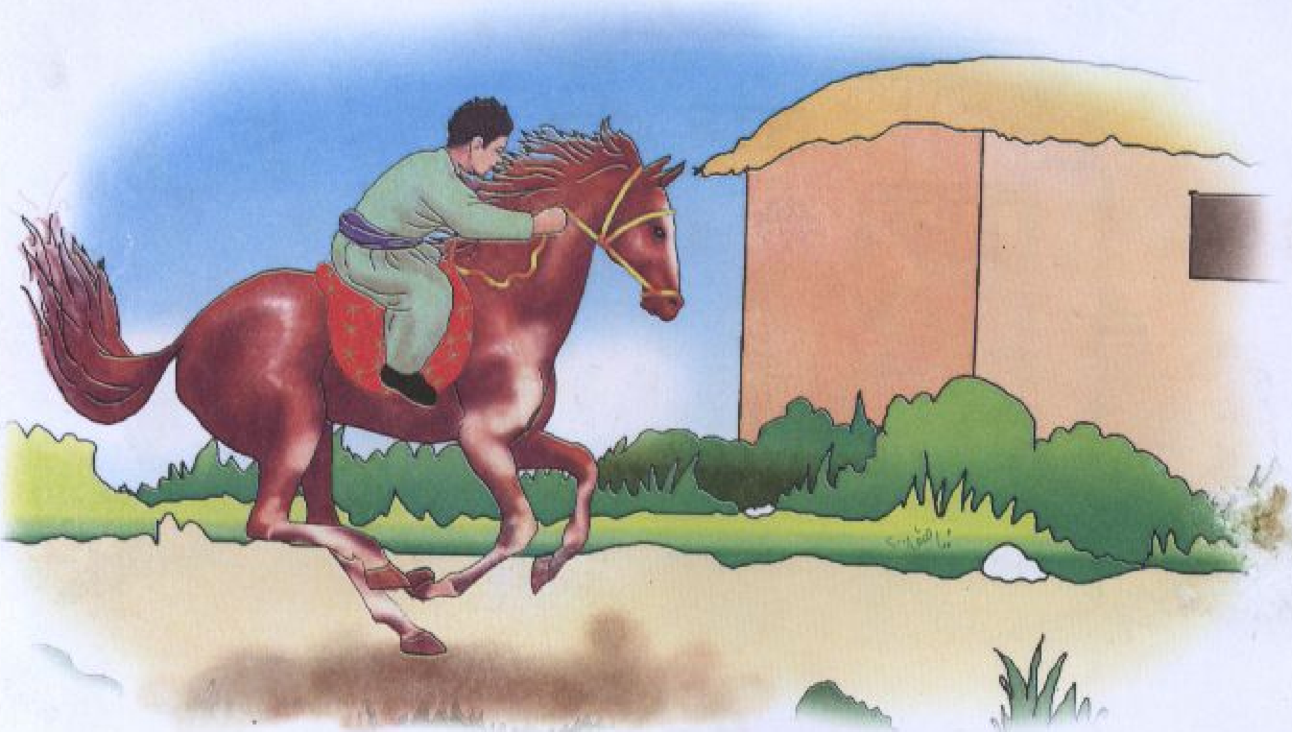
شڤان برای دلۆڤان و سۆلاڤە.

شڤان گۆڤاری مافی منداڵی بەدەستەوەیە.

سۆلاڤ هاوینە هەواریشە.

ڤ ڤ

ق ق ، ج ج ، ڤ ڤ

قەرەداغ

جاران بە قەرەداغیان دەوت زەردیاوا.

ماڵی هەڤاڵ لە قەرەداغە.

هەڤاڵ بە ئەسپ غارغارێن دەکات.

غارغارێن لەش بەهێز دەکات.

ج جـ ، ڤ ڤـ ، غ غـ

غ غـ

ورچ

هەڤاڵ دەڵێت : چاوان سەیری ئەو ورچە بکە،

چۆن لەسەر یەک قاچ وەستاوە.

چاوان کچی چاکبە وەرە با بچین،

بۆ سەیری مام ورچ .

هەرچی کوڕ و کچە دەوریاندا وە.

ڤ ڤـ ، غ غـ ، چ چـ

چ چـ

ئەوە چییە ؟

ئەوە کێیە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە کێیە ؟

بەرخ

بەرخ شیر دەخوات.

بەرخەکە لە باخەکەدا گیا دەخوات.

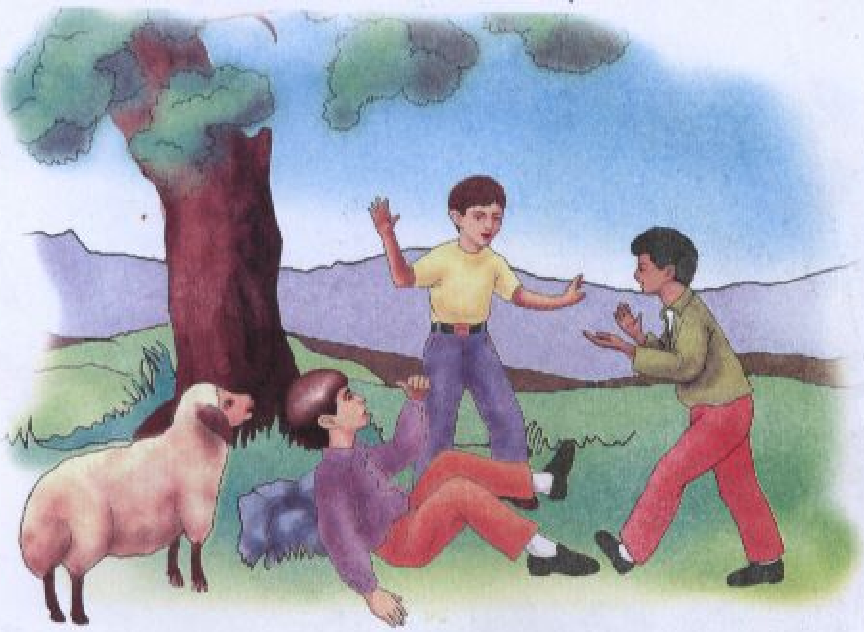
ئای لەو بەرخە چەند خاوێنە!

باڵندەی ناو باخەکە دەخوێنن.

ئای دەنگیان چەند خۆشە!.

غ غـ ، چ چـ ، خ خـ

خ خـ

قانیع

ڕۆژێکی هەینی عەزیز و عارف و قانیع

لەژێر دارێکدا یارییان دەکرد.

قانیع وتی: بەرخ دەباعێنێت.

باع باع باع

عەزیز وتی : مەڕ دەماعێنێت.

ماع ماع ماع

عارف وتی: بەڕاستی بەرخ و مەڕی چاکن !.

چ چـ ، خ خـ ، ع عـ

ع عـ

مزراح

ڕێحان و فەتاح خوشک و بران.

فەتاح حەز لە مزراحێن دەکات.

لەگەڵ ڕێحان دیلانێ دەکات.

فەتاح حەز لە خۆشتن دەکات.

هەموو ڕۆژێک خۆی دەشوات.

خ خـ ، ع عـ ، ح حـ

ح حـ

عارف ..... چی ..... دەڵێت؟ .....

قانیع ..... چی ..... دەڵێت؟ .....

عەزیز ..... چی ..... دەڵێت؟ .....

ئەو کوڕە ..... چی ..... دەکات؟ .....

ئەوە ..... چییە؟ .....

ڕۆژەکانی حەفتە

حەفتە حەوت ڕۆژە

ڕۆژەکانی حەفتە ئەمانەن :

شەممە ، یەکشەممە ، دووشەممە

سێشەممە ، چوارشەممە ، پێنجشەممە ، هەینی

شەممە یەکەم ڕۆژی حەفتەیە .

هەینی ، دوا ڕۆژی حەفتەیە و پشووە .

مانگەکانی ساڵ

ساڵێک دوازدە مانگە.

ناوی مانگەکان ئەمانەن:

خاکەلێو (نەورۆز)، بانەمەڕ (گوڵان)، جۆزەردان

پووشپەڕ ، خەرمانان ، گەلاوێژ

ڕەزبەر ، خەزەلوەر ، سەرماوەز

بەفرانبار ، ڕێبەندان ، ڕەشەمێ

وەرزەکانی ساڵ

ساڵێک چوار وەرزە:
بەهار ، هاوین ، پاییز ، زستان
هەر وەرزێکیش سێ مانگە.

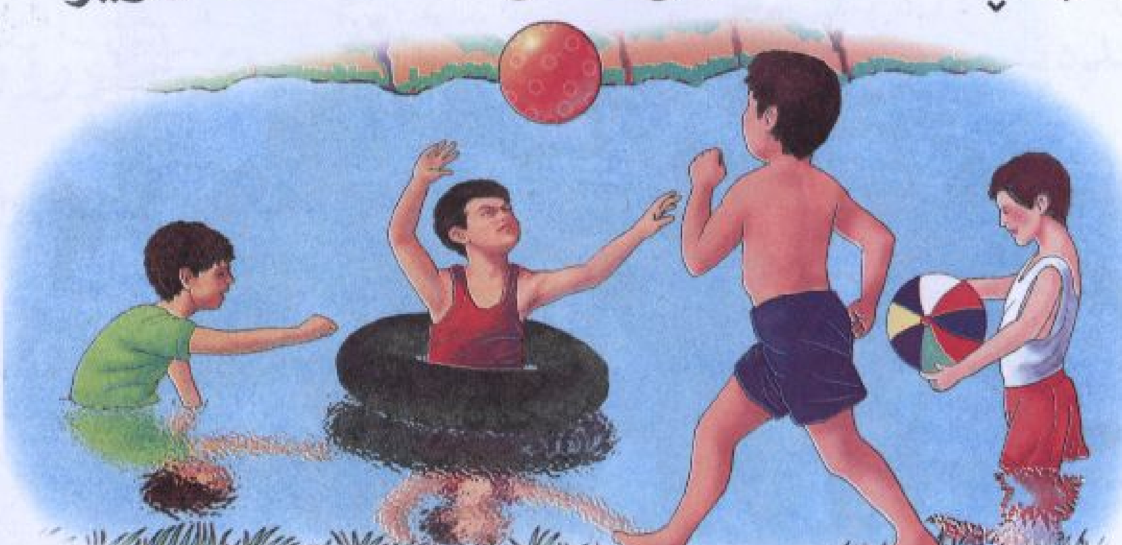
مانگەکانی بەهار

خاکەلێو (نەورۆز)، بانەمەڕ (گوڵان)، جۆزەردان

مانگەکانی هاوین

پووشپەڕ ، خەرمانان ، گەلاوێژ

مانگەکانی پاییز

ڕەزبەر ، خەزەڵوەر ، سەرماوەز

مانگەکانی زستان

بەفرانبار ، ڕێبەندان ، ڕەشەمێ

جەژنی نەورۆز

بەیەکەم ڕۆژیساڵی نوێ دەڵێن : نەورۆز.

نەورۆز یەکەم ڕۆژی وەرزی بەهارە.

لەجەژنی نەورۆزدا، جەژنە پیرۆزە لەیەکتر دەکەین.

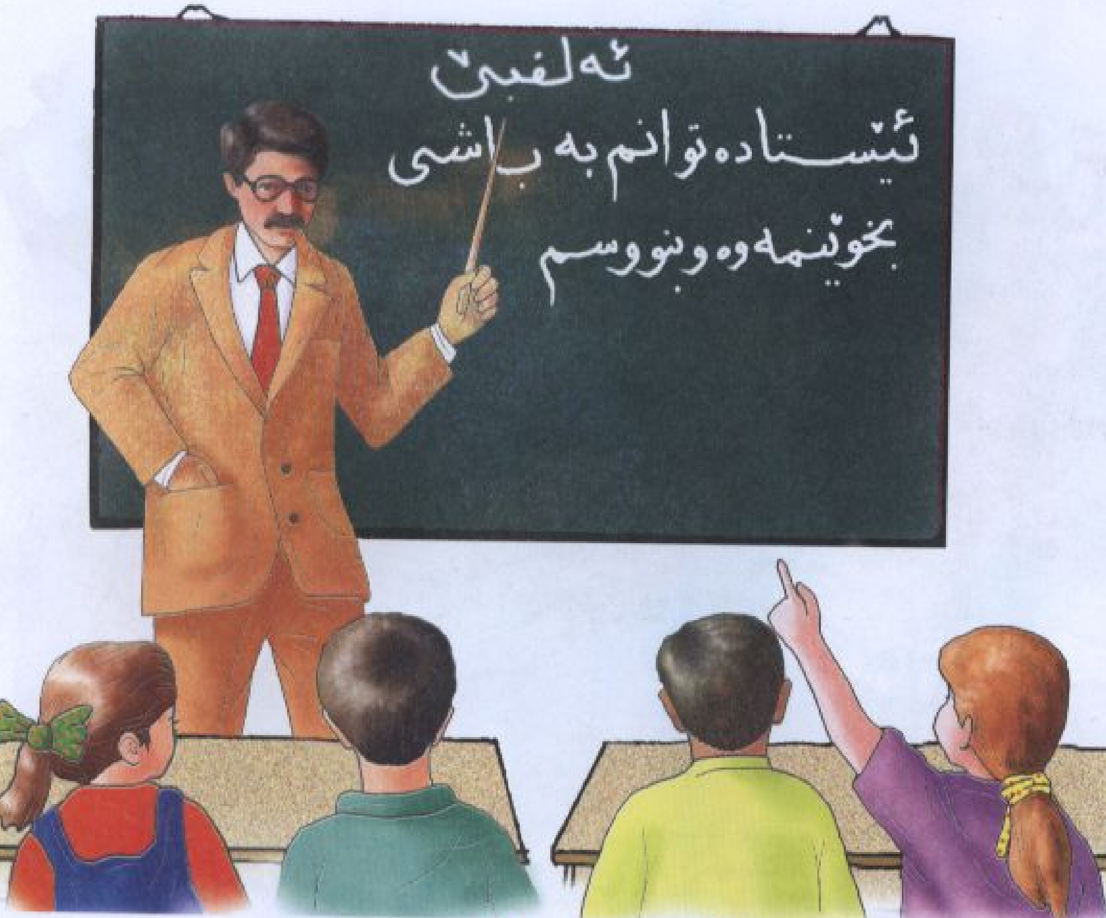
بەرگی پاکوخاوێن لەبەر دەکەین،دەچینە سەیران،

هەڵدەپەڕین، گۆرانی دەڵێین، ئێوارەی نەورۆز

لەسەر لوتکەی چیاکان ئاگر دەکەینەوە و

سروودی : ئەمڕۆژی ساڵی تازەیە نەورۆزە

هاتەوە دەڵێین.

ماموٚستا

سوپاس بۆ ماموٚستای ڕابەر کەفێری خوێندن و نووسینی کردین، ماموٚستا فێری کردین کە :

- نیشتمان و نەتەوەمان خۆشبووێت،
- ڕێز لە ماموٚستاو هەڤاڵەکانمان بگرین،
- یارمەتی هاوڕێ و برادەرەکانمان بدەین؛
- پاکو خاوێن بین تا نەخۆش نەکەوین.

نیشتمان

نیشتمانی ئێمە کوردستانە، کوردستان
سۆمای چاومانە:

کوردستان، کوردستان
نیشتمانی جوان
هەربژی بەشادی
سەربەستی و ئازادی
هەربژی هەربژی هەربژی

چالاکی (١)

شەممە ، .... ، دووشەممە ، سێشەممە

هەینی دوارۆژی .... وپشووە.

ساڵێک چەند مانگە؟

خاکە لێو ، .... ، جۆزەردان، پووشپەڕ.

مامۆستام خۆشدەوێت، چونکە فێری کردین

کە .... خۆشبوێت و فێری خوێندنەوەو

.... کردین.

چالاکی (٢)

بۆچی کوردستانت خۆشدەوێت ؟

چونکە -------- ئێمەیە .

ساڵێک چوار وەرزە ئەمانەن :

هاوین، --------، --------، --------،

بەفر لەوەرزی -------- دەبارێت .

هەر وەرزێک -------- مانگە

هەر ساڵێکیش -------- وەرزە .

- ئەم وشانە بەجوانی بنووسەرەوە :

بقیرێنێت ، لەقلەق ، بچین .

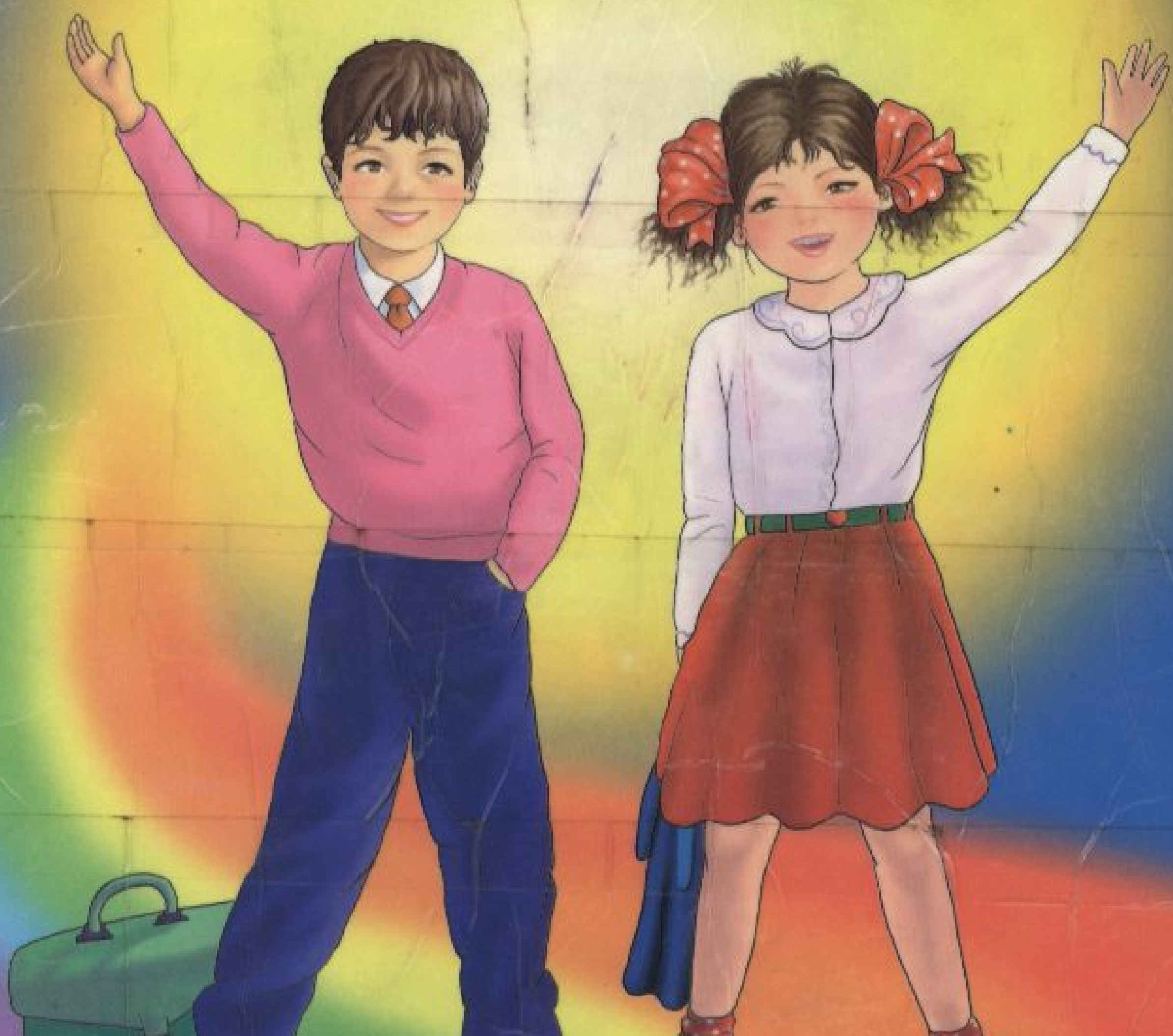

خشتەی وانەکانی هەفتە

ژمارەی سپاردن (١١٢٥) ساڵی ٢٠٠٨

تیراژ(٩٣٠٠٠) دانە

نرخ (٥٠٠) دینار

٢٧٠٨ کوردی- ٢٠٠٨ زایینی- ١٤٢٩ کۆچی

چاپی حەوتەم

چاپخانەی الاتحاد - لوبنان